

Lausunto arviointikertomuksessa 2023 esitetyistä toimenpiteistä / Hallinto- ja kehittämisosasto

Kunnanhallitus 30.09.2024 § 173

18/00.04.00/2024

Valmistelija

Talous- ja hallintojohtaja Jarno Kilpinen, p. 040 4868 300

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on kuntalain (410/2015) 122 §:n mukaan arvioida ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Tarkastuslautakunnan arviointikertomus 2023 on tuotu valtuustolle toimenpiteitä varten 10.6.2024

Kunnanhallitus vastaa tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa 2023 esittämiin asioihin seuraavasti:

1. Konserniohjeen päivitys?

Konserniohjeen päivitys tuodaan kunnanhallituksen käsittelyyn vuoden 2024 aikana.

2. Medianäkyvyyden kasvu ja tavoitteiden saavuttaminen?

Medianäkyvyyttä on kehitetty johdonmukaisesti välillä 2021-2024 siten, että tiedotus- ja mediatyö on kumuloitunut toistuvaksi valtakunnalliseksi medianäkyvyydeksi laadukkaisiin kouluihimme liittyen, joka on kuntamme veto- ja pitovoiman kannalta keskeisimpiä vahvuusalueita/kilpailutekijöitä.

Olemme systemaattisesti rakentaneet medianäkyvyyttä kuntamme lukutaitotyölle ja TAVOITA-mallille syksystä 2021 alkaen. Tämän ansiosta Pisa-tulosten saapuessa tiedottaminen pystyttiin linkittämään teemaan, jonka media tunsi jo vahvuusalueenamme. Pisa-menestyksestä tiedottamisessa olennaista oli nostaa tuloksista Kuulammen vertailukohtaksi maailman kärkeä edustavan Singaporen tulokset.

Medianäkyvyyden kehityskulku valtakunnalliseksi kouluteemaan liittyen:

- Syksy 2021: Lukutaitohankkeet, perhelukemisen hanke (Rantalakeus, muuta mahdollista alueellista mediaa)
- Kevät 2022: Lukuviikon tiedotus (Rantalakeus, muuta mahdollista alueellista mediaa)
- Syksy 2022: TAVOITA-malli (Rantalakeus, muuta mahdollista alueellista mediaa)
- Kevät 2023: TAVOITA-malli (Kaleva: Tyrnävä otti inklusion haltuun, Turun Sanomat, maakuntalehtiä valtakunnallisesti),
 - o Yle: Lukumielenosoitus valtakunnalliseksi
- Kevät 2024: Pisa-tulokset
 - o HS Tyrnävällä: Tyrnävän Kuulammen koululle huikeita tuloksia matematiikassa, lukutaidossa ja luonnontieteissä
 - o Kaleva: Tyrnävän Kuulammella osataan matematiikkaa kuin Japanissa.
 - o Tyrnävällä kehitetty perhelukemisen tietokanta julkaistiin.
- Syksy 2024:

- o Yle: Aleksis Salusjärven kolumni: ”Kuulammen koulu Tyrnävällä. Se on yksi koko maapallon parhaista kouluista”
- o Rantalakeus: ”Eduskunnan sivistyslautakunta vieraili tutustumassa Kuulammen kouluun ja TAVOITA-malliin”
- o valtionvarainministeri puhui eduskunnan täysistunnossa 24.9.2024: ”Tyrnävän Kuulammen koulu on Suomen paras PISA-koulu”

Lisäksi teemme luonnollisesti jatkuvaa mediatiedottamista muihin aiheisiin liittyen.

Medianäkyvyys kehittyi siten, että mitä enemmän olemme valtakunnallisessa mediassa näkyvillä, sitä enemmän tulemme saamaan myös organisaation mahdollisuuksia edustaa kouluteemaa julkisuudessa. Olemme saaneet rakennettua tämän teeman osalta hyvän position, joka täytyy pyrkiä hyödyntämään maksimaalisesti jokaisen mahdollisuuden tullen. Tämä kanavoituu koko kunnalle alati kasvavaksi medianäkyvyydeksi ja tunnettuudeksi, joka oikein hyödynnettynä tukee myös näkyvyyden rakentamista muille aiheille.

3. Onko matkailuun panostaminen näkynyt kunnan matkailussa?

Tyrnävän kunta on tehnyt Oulun Matkailu Oy:n kanssa matkailualueen yhteismarkkinoinnin ostopalvelusopimuksen vuoden 2022 lopulla. Sopimus sisältää yhteismarkkinoinnin eri kanavissa, matkailusivuston pohjolanrengastie.fi ylläpidon ja hakukoneoptimoinnin, matkailualueen sosiaalisen median ylläpidon, ja monia muita toimenpiteitä, josta matkailua ja verkoston kehittymistä edistävien tapahtumien järjestäminen on tuonut tyrnäväläisille toimijoille uusia mahdollisuuksia olla näkyvämmän mukana matkailu markkinoinnissa. Ja etenkin yritykset, joilla on ohjelmapalveluita ja majoituspalveluita saavat verkostosta merkittävää lisäarvoa.

Koska kunnassa on vain yksi virallinen majoitusalan yritys, meidän ei ole mahdollista saada virallista tilastotietoa kunnan matkailusta, yöpymisten määrästä, jne. Tyrnävän Kehitys Oy:n käymät keskustelut matkailuyrittäjien kanssa kuitenkin osoittavat, että panostus on tuonut lisää asiakkuuksia ja kävijöitä. Lisäksi matkailun kehittämisen tuloksia voidaan tässä vaiheessa seurata pääasiassa kesäkampanjoidemme tavoitavuuden ja kustannustehokkuuden kautta:

- Matkailukesä 2024: mainosta näytetty Oulun seudulla ja Tyrnävää ympäröivissä muissa alueen kunnissa yhteensä 131411 näyttökertaa, tavoitavuus 46321 henkilöä tarkasti matkailutarjontamme mukaisesti kohdennetussa asiakaskohderyhmässä. Kesän digitaalisen matkailumainonnan kokonaisbudjetti 170 euroa, eli hinta per tavoitettu tarkkaan kohderyhmään kuuluva henkilö noin 0,004 euroa.
- Lisäksi Tyrnävän kesäkauden tapahtumat, kohteet ja tarjonnan niputtava mainos kesällä 2024 Kalevan Kesä-Helmi ja Rantalakeuden Kesälehti.

Lisäksi sopimuksemme Oulun Matkailun kanssa mahdollistaa, että näymme osana Pohjolan rengastien markkinointia ja seudun tarjontaa. Myös matkailuun linkittyvät yrityksemme näkyvät ja hyötyvät Pohjolan rengastien verkostoista ja palvelupaketeista, esim. keväällä 2024 aloitettu seudullinen ohjelmapalveluyrittäjien verkosto.

4. Oulu2026 -kulttuuripääkaupunkihankkeeseen liittyvät Tyrnävän kunnan hankkeiden eteneminen?

Tyrnävän kunnan tavoitteena on toteuttaa Oulu2026 kulttuuripääkaupunkivuoden ohjelmassa Perunagalleria hankekokonaisuus, jonka valmistelussa vuonna 2023 on tehty edelleen tiivistä yhteistyötä kulttuurisäätiön Oulu2026 organisaation ja sen alaisen Arctic Food Lab-hankkeen kanssa.

Perunamarkkinoiden Tyrnävä-pihan Oulu2026 Arctic Food Lab - lähiruokatori on edelleen kehittynyt ja tuo Perunamarkkinoille uudenlaista näkyvyyttä kaupunkiseudulla sekä monipuolistaa markkinoiden tarjontaa. Tyrnäväläisiä yrityksiä on AFL-verkostossa mukana 6 kpl.

Syksyllä 2023 jätimme yhteisen hankehakemuksen Oulu 2026 yhteistyössä JTF-hakuun, mutta hanke ei saanut myönteistä rahoituspäätöstä. Hankevalmistelua tehti yhdessä kulttuurisäätiön sekä muutamien muiden O2026 alueen kuntien kanssa. Tyrnävän osalta hankkeessa olisi toteutettu Perunagalleria hankkeen kokonaisuutena tuoden Tyrnävälle perunahalli- ja peltotaidetta sekä kansainvälinen konferenssi ja vieden näkyvyyttä Eurooppaan. Kielteisen rahoituspäätöksen jälkeen olemme tarkastelleet muita mahdollisia rahoituskanavia Perunagalleria hankkeen toteuttamiseksi ja Perunagalleriakokonaisuuden jakamista pienemmiksi osatoteutuksiksi eri rahoituslähteistä.

5. Hinku hankkeen mukaisen päästövähennyksen eteneminen?

Tyrnävällä toimiva Hinku-työryhmä kokoontuu toimenpiteiden ja tavoitteiden osalta 1-2 kertaa vuodessa. Suomen ympäristökeskus seuraa valtakunnallisesti hiilineutraaliustavoitteiden saavuttamista ja julkaisee aineistoa eri mittausperusteilla sivustolla hiilineutraalisuomi.fi. Tuoreimpien Hinku-kunta perusteisten laskemien mukaan Tyrnävän päästöt ovat vähentyneet 23 % vuoden 2007 tasosta tällä hetkellä tuoreimmilla saatavana olevilla vuoden 2022 tiedoilla ollen 50,6 ktCO₂e. Suurimpana päästölähteenä on maatalous ja seuraavaksi suurimpana liikenne. Suurimmat positiiviset muutokset päästövähennyksissä on tulleet kulutussähkössä, jossa vähennystä on yhteensä 64,4 %.

6. Työttömyyden kasvusta juhtuvien sakkomaksujun nousuun varautuminen

Työmarkkinatuen kuntaosuuden osalta ei ole varauduttu kuntaosuuden kasvuun. Työllisyyspalveluissa on pyritty parantamaan pitkäaikaistyöttömien pääsyä työmarkkinoille ohjaamalla palveluihin ja koulutuksiin; palkkatukityöllistäminen, oppisopimuskouluttaminen, omaehtoiset opinnot, velvoitetyöllistäminen, työkokeilut. Yhteistyötä on tehty hyvinvointialueen terveys- ja kuntoutuspalveluiden sekä Kelan kanssa. Haastetta yhteistyölle ovat tuoneet hyvinvointialueen vaihtelevat ja ajoittain puutteelliset aikuissosiaalityön resurssit.

7. Taloushallinnon ulkoistuksen kokemukset

Kunnanhallitus päätti syksyllä 2023 ulkoistaa taloushallinnon palvelut Monetra Oulu Oy:lle vuoden 2024 alusta. Ulkoistaminen toteutettiin ns. As in -mallilla, missä aluksi Monetran työntekijät käyttävät Tyrnävän kunnan ohjelmistoja palvelun tuottamiseen.

Ulkoistusta valmisteltiin intensiivisesti loppuvuoden 2023 aikana, mikä mahdollisti vastuun siirtämisen Monetralle vuodenvaihteessa.

Ulkoistus on sujunut pääsääntöisesti suunnitelmien mukaisesti ilman isoja ongelmia. Ulkoistusta ohjaamaan on perustettu ohjausryhmä, joka valvoo ja ohjaa ulkoistuksen etenemistä, sekä myös talousprosessikohtaisia työryhmiä, joissa on tehty yksityiskohtaisempaa työtä ulkoistuksen toimivuuden varmistamiseksi.

Kokonaisulkoistuksessa on otettu jo seuraava askel, missä Tyrnävän kunta siirtyy käyttämään Monetran omia järjestelmiä. Parhailaan valmistellaan Monetran omien taloushallintajärjestelmien vaihtoa vuodenvaihteessa 2024/2025 sekä palkanlaskentajärjestelmien vaihtoa 1.4.2025 alkaen.

8. Kokonaisvaltaisen riskienhallintajärjestelmän puuttuminen

Kunnassa on ollut pitkään käytössä viikoittain päivitettävä tilannekuva, millä pyritään havaitsemaan riskit ja ennaltaehkäisemään niitä. Tilannekuvalla vaikutetaan erityisesti operatiivisiin ja taloudellisiin riskeihin niitä pienentäen tai poistaen. Lisäksi vuosikello -suunnittelulla pyritään ennaltaehkäisemään taloudelliset- ja strategiset riskit, kuten myös vuosittain yksiköissä tehtävillä uhka-arvioilla ja turvallisuuskävelyillä ennaltaehkäistään erityisesti vahinko- ja taloudellisten riskien realisoituminen.

Osavuosisraportoinnin yhteydessä jokaiseen riskialueeseen pyritään reagoimaan ennaltaehkäisevästi tai pienentämään niitä.

Kuluvan syksyn aikana laadittan erillinen riskiarvio-lomake, joka tuodaan talousarvion liitteeksi.

Esittelijä	Kunnanjohtaja Anttila Vesa
Päätösehdotus	Kunnanhallitus merkitsee lausunnon tiedoksi ja esittää edelleen valtuustolle lausunnon tiedoksi merkitsemistä.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.